

Wójt Gminy Jabłoń

ul. Augusta Zamoyskiego 27

21-205 Jabłoń

URZĄD GMINY
21-205 Jabłoń
ul. Augusta Zamoyskiego 27
NIP 530-000-63-77, Regon 000535267

Jabłoń, 8 lutego 2019 r.

SOI.033.5.2019

Sz. P. Jan Krzysztof Ardanowski
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

W związku z opublikowaniem na stronie Rządowego Centrum Legislacyjnego projektu zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 -2020 wyrażam zdecydowany sprzeciw wobec planowanego na mocy powyższego rozporządzenia zmniejszającego w kolejnych latach płatności ONW wobec właścicieli gruntów rolnych w obrębach: Dawidy, Gęś, Łubno, Jabłoń, Jabłoń – Wantopol w Gminie Jabłoń.

Planowane w 2019 r. pomniejszenie w tych obszarach płatności ONW do wysokości 80% a w 2020 r. wyliczenie płatności w wysokości równowartości w złotych kwoty 25 euro na ha, jest kolejnym krokiem zmierzającym do likwidacji polskiej produkcji żywności na terenach wiejskich.

Bez komentarza pozostawiam fakt planowanego od 2021 r. całkowitego pozbawienia płatności ONW rolników z tych miejscowości (obrębów).

Wnioskuję, by dokonać dogłębnej wielowarstwowej analizy sytuacji rolników na tym obszarze, opierając się na aktualnych i istotnych danych. W szczególności należy podkreślić że na obszarze miejscowości Dawidy i Gęś w ubiegłym roku wystąpiły liczne ogniska ASF (łącznie w 2018 r. 16 ognisk).

Produkcja trzody chlewnej tylko w tych dwóch miejscowościach spadła z około 50 tys. sztuk rocznie, do około 17 tys. sztuk rocznie.

Uważam, że przyjęcie nowej delimitacji obszarów z ograniczeniami naturalnymi według ujednolicenia dla całej Unii Europejskiej, nie powinno opierać się na Wskaźnikach Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (WWRPP), który jak zostało wskazane w uzasadnieniu do projektu został opracowany w latach siedemdziesiątych ubiegłego stulecia.

Proszę o ponowną analizę i podjęcie działań zmierzających do pełnej wypłaty płatności ONW wszystkim rolnikom z terenu Gminy Jabłoń ubiegającym się o tą płatność.

Do wiadomości:

- 1) Sołtys Wsi Dawidy Pan Zbigniew Maksymiuk
- 2) Sołtys Wsi Gęś Pan Klimiuk Tadeusz
- 3) Sołtys Wsi Jabłoń Pan Adam Kaczan
- 4) Sołtys Wsi Łubno Pan Andrzej Kapala
- 5) sołtys Wsi Wantopol Pani Magdalena Syryjczyk

Wójt

Dariusz Łobejko

**MINISTERSTWO ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Podsekretarz Stanu
Ryszard Zarudzki

Znak sprawy: PB.wl.0210.2.2018

Warszawa, dnia 01.04.2019 r.

URZĄD GMINY JABŁON
SEKRETARIAT

05 KWI. 2019

582/18/PO
P. Denejko
Zamy

Pan Dariusz Łobejko

Wójt Gminy Jabłoń

Szanowny Panie Wójcie,

Dziękujemy za przekazanie wniosku dotyczącego kwalifikacji obszarów ewidencyjnych w gminie Jabłoń do obszarów z ograniczeniami naturalnymi. W odniesieniu do tego wystąpienia pragnę przedstawić następujące informacje i wyjaśnienia.

1. Zmiany wprowadzane w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie *szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, dostosowują rozwiązania krajowe do prawa unijnego*. Decyzja o zmianie sposobu delimitacji ONW została podjęta już w 2005 r. przez Radę Europejską. Przepisy¹ regulujące w jednolity w całej UE sposób delimitację ONW weszły w życie w perspektywie finansowej 2014-2020. Polska wdrożenie nowego sposobu delimitacji ONW odłożyła na ostateczny termin na jaki powołają przepisy UE to jest 2019 r. Przełożyło się to na utrzymanie przez rolników na obszarach, które utraciły status ONW pełnych płatności ONW w okresie 2014-2018 r. Brak wdrożenia tych rozwiązań w 2019 r. skutkowałby wypłatą płatności ONW w obniżonej wysokości wszystkim uprawnionym do tego wsparcia rolnikom. Natomiast od 2021 r. Polska nie mogłaby wspierać obszarów definiowanych jako ONW z ograniczeniami naturalnymi.
2. Zgodnie z rozporządzeniem nr 1305/2013 wyznaczenie zasięgów ONW z ograniczeniami naturalnymi prowadzono w oparciu o jednolite na terenie całej UE kryteria biofizyczne

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005

[odnośnie klimatu (długość okresu wegetacji, temperatura w okresie wegetacyjnym, brak wody), gleby i klimatu (słaba przepuszczalność gleby, uziarnienie gleby i kamienistość, głębokość strefy korzeniowej, słabe właściwości chemiczne, nadmierna wilgotność gleby), ukształtowania terenu]. Wyznaczenie tego typu ONW nie było prowadzone na podstawie Wskaźnika Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (WWRPP) czy sytuacji epizootycznej odnośnie afrykańskiego pomoru świń, ponieważ zagadnienia te w ww. przepisach nie są traktowane jako ograniczenia naturalne.

Kryteria biofizyczne przy pomocy których przeprowadzona była delimitacja zostały przedstawione w załączniku nr 3 do rozporządzenia nr 1305/2013, a także wytycznych KE². Równocześnie, obowiązkowym elementem nowej delimitacji było wyłączenie ze wsparcia tych jednostek administracyjnych (gmin/obrębów ewidencyjnych), *”... na których znaczące ograniczenia naturalne zostały udokumentowane, ale przewyżczono je dzięki inwestycjom lub działalności gospodarczej, lub dzięki normalnej produktywności gruntów, lub jeśli metody produkcji lub systemy rolnicze rekompensują utracone dochody lub dodatkowe koszty...”* (rozporządzenie nr 1305/2013, art. 32, ust. 3) – tzw. procedura zawężenia obszarów (ang. fine tuning). Szczegółowy opis procedury delimitacji ONW znajduje się na stronie internetowej MRiRW³.

3. Z tego powodu w trakcie nowej delimitacji ONW podstawowym narzędziem weryfikacji spełnienia przez użytki rolne w każdej gminie/obrębie ewidencyjnym kryteriów biofizycznych wskazanych w rozporządzeniu nr 1305/2013 była aktualna cyfrowa mapa glebowo-rolnicza w skali 1:25 000. Ponadto wykorzystano aktualny i jednolity dla całej Polski numeryczny model terenu (DEM), jednolitą dla całego kraju informację o powierzchni użytków rolnych w gminach/obrębach ewidencyjnych, aktualną mapę pH gleby dla całej Polski, aktualne dane dotyczące warunków klimatycznych Polski. Natomiast **proces zawężenia obszarów** był prowadzony przede wszystkim na podstawie danych Polskiego FADN⁴, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (System Identyfikacji Działek Rolnych oraz System Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt).
4. Na kwalifikację gmin lub obrębów ewidencyjnych do ONW z ograniczeniami naturalnymi miały wpływ przede wszystkim dwa elementy. **Pierwszy** to obecność na danym obszarze (obrębie ewidencyjnym lub gminie) ograniczeń naturalnych zdefiniowanych poprzez kryteria biofizyczne; **drugi** to minimalny (co najmniej 60%) udział użytków rolniczych objętych tymi ograniczeniami w danej gminie lub obrębie ewidencyjnym.

²[https://marswiki.irc.ec.europa.eu/wikicap/index.php/Designation_of_areas_facing_natural_and_other_specific_constraints_\(ANCs\)](https://marswiki.irc.ec.europa.eu/wikicap/index.php/Designation_of_areas_facing_natural_and_other_specific_constraints_(ANCs))

³ <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/delimitacja-onw-wedlug-nowych-zasad-ue>

⁴ System Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych

5. Dotychczas (okres 2004-2018) gmina Jabłoń była zakwalifikowana do ONW typ nizinny strefa I w oparciu o kombinację kryteriów demograficznych (gęstość zaludnienia) i warunków środowiskowych [mierzonych wartością wskaźnika Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (WWRPP)]. Gęstość zaludnienia w gminie Jabłoń w 2004 r. wynosiła 39 osób/km², natomiast WWRPP = 69,9 pkt. Nowa delimitacja ONW z ograniczeniami naturalnymi prowadzona była wyłącznie w oparciu o kryteria biofizyczne, **wśród których nie znajdują się wskaźniki społeczne (gęstość zaludnienia).**
6. W przypadku gminy Jabłoń analizy rozkładu przestrzennego kryteriów biofizycznych prowadzone przez IUNG-PIB wykazały, że o ile pojawiają się na terenie gminy użytki rolne spełniające te kryteria o tyle ich **udział w ogólnej powierzchni użytków rolnych jest niższy od wymaganego (co najmniej 60%) w gminie.** Na poziomie gminy Jabłoń kryteria biofizyczne (przy założonych w rozporządzeniu nr 1305/2013 definicjach i progach) **spełnia łącznie 40,4% użytków rolnych. Z tego powodu cała gmina Jabłoń nie mogła zostać zakwalifikowana do ONW z ograniczeniami naturalnymi.** Uwzględniając powyższą sytuację IUNG-PIB przeprowadził procedurę uszczegółowienia aby sprawdzić, które obręby ewidencyjne w gminie Jabłoń spełniają warunek minimalnego udziału użytków rolnych. Okazało się, że ograniczenia naturalne, definiowane przez przywołane powyżej kryteria biofizyczne na poziomie co najmniej 60% powierzchni użytków rolnych występują w czterech obrębach ewidencyjnych: Holendernia, Kolano, Kudry, Paszenki. **Udział użytków rolnych spełniających kryteria biofizyczne w pozostałych obrębach ewidencyjnych wynosi średnio 28,5% (w zależności od obrębu ewidencyjnego waha się od 2,0 do 49,4%)** – patrz tabela poniżej.

Nazwa obrębu ewidencyjnego	Numer obrębu ewidencyjnego	Udział UR spełniających kryteria biofizyczne
Dawidy	061302 2.0001	20,9%
Gęś	061302 2.0002	12,9%
Holendernia	061302 2.0003	69,7%
Jabłoń	061302 2.0004	45,2%
Jabłoń - Wantopol	061302 2.0005	11,0%
Kalinka	061302 2.0006	45,6%
Kolano	061302 2.0007	69,6%
Kolonia Kolano	061302 2.0008	41,1%
Kudry	061302 2.0009	83,8%
Łubno	061302 2.0010	2,0%
Paszenki	061302 2.0011	81,7%
Puchowa Góra	061302 2.0012	49,4%

7. Niezależnie od powyższego w trakcie delimitacji ONW przeprowadzono dodatkową analizę występowania w gminie Jabłoń obszarów spełniających kryteria ONW typ specyficzny (niekorzystne warunki o walorach przyrodniczo-turystycznych). **Miało to również łagodzić skutki**

nowej delimitacji (niektóre obszary utrzymały status ONW). IUNG-PIB opracował wskaźnik zintegrowany będący funkcją kilku miar (tj. udział wód stojących w powierzchni całkowitej, udział lasów w powierzchni całkowitej, udział trwałych użytków zielonych w powierzchni użytków rolnych, udział obszarów nie poddanych antropopresji w powierzchni ogółem). Wskaźnik ten określono jako Wskaźnik Cenności Przyrodniczo-Turystycznej (WCPT). Równocześnie, jako uzupełnienie WCPT został wykorzystany Wskaźnik Waloryzacji Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej (WWRPP).

Wyodrębnienie nowej kategorii ONW typ specyficzny pozwoliło utrzymać bądź wprowadzić (po raz pierwszy) status ONW na części gruntów o słabej przydatności rolniczej, znajdujących się na obszarach z dużym udziałem lasów, jezior, trwałych użytków zielonych w strukturze użytkowania gruntów. Na terenie gminy Jabłoń do tej kategorii ONW zostały zakwalifikowane trzy obręby ewidencyjne: Kalinka, Kolonia Kolano, Puchowa Góra. Obręby te zostały zakwalifikowane do nowej kategorii ONW typ specyficzny w związku z występującym na ich obszarze dużym udziałem walorów przyrodniczo-turystycznych, **a nie w oparciu o kryteria biofizyczne**. Pozostałe obręby ewidencyjne w gminie Jabłoń niestety nie spełniają kryteriów kwalifikacji do tego typu ONW.

8. Dla obszarów, które na skutek nowej delimitacji utraciły status ONW typ nizinny **zapewniono wsparcie przejściowe**. W 2019 r. płatność ta wyniesie 80% średniej płatności ONW w PROW 2007-2013, a w 2020 r. – 25 euro/ha, przy jednoczesnym zachowaniu progów degeneracyjności w zależności od łącznej powierzchni działek rolnych lub ich części objętych pomocą obowiązujących dla płatności ONW. Są to **maksymalne możliwe poziomy** wynikające z przepisów UE.

Ponadto **ukierunkowano części środków w ramach PROW 2014-2020 na działania wspierające jednostki administracyjne** (lub regiony), w których nastąpiła strata w powierzchni ONW (rozwiązanie to dotyczy *Zalesiania i tworzenia terenów zalesionych*).

9. Utrata statusu ONW dla części obszaru gminy **nie powoduje utraty możliwości udziału** rolników w innych formach wsparcia np. płatności bezpośrednie, płatności rolnośrodowiskowo-klimatyczne, płatności dla rolnictwa ekologicznego. Zachęcamy do propagowania wśród rolników, także tych form wsparcia. Wiedzę o nich można pozyskać z biur powiatowych i oddziału regionalnego ARiRM oraz powiatowych zespołów doradztwa rolniczego ODR.

Z poważaniem,

PODSEKRETARZ STANU

Ryszard Zarudzki